

Ds. Gerard Kansen blikt terug op de ontwikkeling van 'Vitamine G' in Hilversum

'Onze ogen zijn op U gericht'

God, Geest, Geloof en Gebed, kortweg: Vitamine G. De missionaire pioniersplek maakt een stevige groei door en is ontstaan naast de 'gewone' traditionele dienst in de Diependaalse kerk in Hilversum. Initiatiefnemer ds. Gerard Kansen neemt binnenkort afscheid, in verband een beroep naar Amersfoort. 'Het zou goed zijn als pionieren predikanten meer in het bloed zat. Ik gun elke gemeente een scheut Vitamine G.'

Toen Gerard in 2008 intrede deed in Hilversum had hij geen uitgewerkt plan in zijn achterzak. Toch had de intredetekst iets 'programmatisch': "Wij weten niet wat wij doen moeten, maar op U zijn onze ogen gevestigd." Een kernzin uit het gebed van koning Josafat, toen de vijandelijke legers massaal tegen hem waren uitgerukt (2 Kronieken 20). De koning had het volk bijeengeroepen en iedereen verwachtte een militaire strategie, maar wat volgde was een ontwapenend gebed, een belijdenis van afhankelijkheid. Gerard: 'In die geesteshouding ben ik mijn werk in Hilversum begonnen. De gemeente was sterk vergrijsd; geen kinderen, tieners of jongvolwassenen. Wel twee dertigers in de kerkenraad. Tijdens het beroepingswerk had ik aangegeven dat ik graag werk in een kerk die méér doelgroepen heeft dan 60-plussers. Tijdens mijn kennismakingsronde vroeg ik aan elk gemeentelid om te bidden voor de vernieuwing van de kerk. Sommigen keken me daarbij glazig aan, anderen – van wie een groot aantal helaas reeds is overleden – hebben daar gehoor aan gegeven. Ik ben er heilig van overtuigd dat gebed

'Ik ben niet zo naïef te denken dat wij de secularisatiegolf weleens even zullen tegenhouden'

essentieel is voor alle werk in de kerk, óók het pionierswerk. Vanuit een geloofshouding: "Wij weten niet wat wij doen moeten, maar op U zijn onze ogen gevestigd".'

Weerstand

'Ik ben niet zo naïef te denken dat wij de secularisatiegolf weleens even zullen tegenhouden. Maar ik moet ook niets hebben van de geest van gelatenheid die je soms bemerkt wanneer mensen de ontkerkelijking beschouwen als een onafwendbare historische, sociologische ontwikkeling, een onomkeerbaar proces.' Dr. Herman Paul, bijzonder hoogleraar secularisatiestudies, spreekt dan over de 'bril' die de kijk op heden en verleden kleurt en de verwachtingspatronen bepaalt. 'Dat zegt-ie terecht. En ik heb gemerkt dat je stevig in je schoenen moet staan als je een andere bril op de neus hebt. Als je gelooft dat God de Levende is, die vandaag werkt, moet je tegen veel weerstand opboksen. Want als je zoiets zegt, klinkt dat al gauw pretentief. Of je krijgt het verwijt dat je nog weinig hebt begrepen van de culturele onderstromen.'

'We zochten naar nieuwe wegen en baden of God ons die door zijn Geest wilde wijzen'

Urgentie

Vitamine G is het resultaat van een zoektocht. 'We zochten naar nieuwe wegen en baden of God ons die door zijn Geest wilde wijzen. Ik ben begonnen met de urgentie te bevestigen en vragen te stellen: Hoe ziet de toekomst van onze gemeente er uit? En waarom beschouwen we het haast als een vanzelfsprekendheid als mensen afhaken? Er was me veel aan gelegen om de hele gemeente mee te nemen in het proces dat we doormaakten. We voerden in brede kring gesprekken over kenmerken van een (on)gezonde gemeente. Twee conclusies sprongen eruit: we betekenen weinig of niets voor onze omgeving en we voeren het geloofsgesprek niet. Lange tijd heb ik gedacht dat ik binnen de bestaande kaders zou kunnen werken aan gemeentevernieuwing. Dat we met een aantal 'cosmetische' ingrepen in de liturgie de toegankelijkheid zouden kunnen vergroten en nieuwe doelgroepen zouden kunnen aanspreken. Maar dat bleek zo lastig, dat we uiteindelijk na veel gebed, wikken en wegen hebben gekozen voor een aparte kerkdienst. Op zondag, om 12.00 uur, na de reguliere dienst.

Reformatorisch-evangelisch

De inhoud en opzet werd mede gekleurd door de context van Hilversum: in het palet van de plaatselijke protestantse gemeente met bonders, middenorthodoxen, vrijzinnigen en

confessionelen ontbrak een 'reformatoerisch-evangelische' variant. In steekwoorden: een viering waarin de diepgang van de gereformeerde traditie wordt gekoppeld aan een liturgie met eigentijdse muziek; een missionaire gemeenschap met nadruk op discipelschap, veel interactie, gezamenlijke maaltijden.'

In 2011 is schoorvoetend begonnen, met 8 mensen. In 2014 kreeg het project officieel de status van 'missionaire pioniersplek' en nu zijn er ca. 125 betrokkenen.

De crèche is overvol het kinderwerk is opgebloeid, er zijn kringen, er is getrouwd en gedoopt, kortom, een heel proces van revitalisering.

Gerard: 'In het begin baden we om "steunpilaren", mensen die ons zouden kunnen helpen bij de opbouw, want we voelden onze ontoereikendheid. Dat gebed is wonderlijk verhoord, doordat ze op ons pad kwamen: mensen met muzikale, financiële en organisatorische expertise.

Met argusogen werd het initiatief indertijd bekeken. Er werd meesmuilend over gesproken en als voorganger heb ik heel wat over me heen gekregen. Het vergde lef en volharding. Maar als God je eenmaal wat op je hart heeft gelegd, moet je daar aan vasthouden; bescheiden, maar beslist.'

Gesprek i
Deel met elkaar w
leeft of welke ho
hebb

Anno 2017 is het beeld gekanteld. De Diependaalse kerk is een mixed economy of church, met twee kernen, de 'oude' kwetsbare wijkgemeente en Vitamine G. 'Nieuwe leden van Vitamine G worden ingeschreven in het gezamenlijke register. Het is niet zo dat de nieuwe aanwas, veelal in de leeftijd 20-40 jaar, de daling van het ledental heeft gecompenseerd. Maar de 'kwaliteit' van de betrokkenheid is vele malen groter. Het lidmaatschap is een zaak van het hart en geen cultuurfenomeen.'

Grensgangers

'In de afgelopen periode heb ik gepreekt over Handelingen, onder andere over Cyprische en Cyreense mannen, die in Antiochië de Here Jezus verkondigen aan de Grieken (hoofdstuk 11). 'De hand des Heren was met hen, en een groot aantal kwam tot het geloof en bekeerde zich tot de Here.' Na de dood van Stefanus worden gelovigen verstrooid en dan zijn er mensen – niet eens apostelen – die zo enthousiast zijn dat ze het evangelie delen met de Grieken. Tot die tijd beperkte de verkondiging zich tot de joden, staat er expliciet bij. Een fascinerende geschiedenis. Gemeentelieden die vanuit een hartstocht voor het evangelie spontaan een grens overgaan. Vanuit een heldere identiteit geven ze een getuigenis af en God zegent hun werk.

Dat zou ik elke predikant of kerkenraad willen aanraden: zoek in je midden naar mensen die vanuit een passie voor het

evangelie een grens over willen gaan. Een diaconale, missionaire of culturele grens – omdat ze een bepaalde doelgroep in de gemeente missen. Schep ruimte voor het experiment. God kan het zegenen.

Gebed is daarbij essentieel. Niet als 'magie', maar als een besef van diepe afhankelijkheid, om de beweging van de Geest op het spoor te komen. Het is verleidelijk om uit te werken wat wij graag willen, zonder eerst te vragen wat God eigenlijk wil. Met als gevolg dat we ons verlangen aan God voorleggen met de vraag of Hij het zegenen wil.

Terwijl het er om gaat dat we Gods verlangen op het spoor komen. Dat fladdert niet op een briefje uit de hemel. Het vergt een ontvankelijkheid, een grondhouding, die je moet oefenen.

Nu ik van een missionaire pioniersplek naar een 'gewone' gemeente ga, hoop ik dat ik die grondhouding zal behouden. Pionierswerk heeft iets uitdagends, het is het realiseren van een droom. Maar het is ook eng, omdat je begint aan iets wat je zelf niet in de hand hebt. Ik heb ook vaak mijn voet op het water gezet en ben gezonken...

'Zoek in je midden naar mensen die vanuit een passie voor het evangelie een grens willen overgaan'

Ik zou elke predikant een pioniersmentaliteit toewensen; een gezindheid, vanuit een passie voor het evangelie. Als ik rondkijk in kerkelijk Nederland word ik soms zo droevig. Wanneer worden we wakker? Kerk 2025 is een stap in de goede richting van de ontmanteling van de kerkelijke organisatie. Laat de kerk weer functioneren als een organisme, met een concentratie op zaken die de essentie van het geloof raken: het onderwijs van de apostelen, de gemeenschap, het breken van het brood en gebed.'

Lessen uit pionieren

'Hard werken is niet verkeerd. PR ook niet, maar uiteindelijk voegt God de mensen toe. Dat deed Hij echt- ze stonden voor de deur, vóórdát wij ook nog maar iets aan PR hadden gedaan'

'Geef gehoor aan het verlangen, de hoop en het vertrouwen op God en handel vandaaruit. God laat zelfs in een zwaar gesecculariseerde omgeving in een vergrijsde kerk nieuw leven ontstaan. Wie had dat gedacht?'

'Denk niet teveel in (financiële) cijfers. Uiteindelijk gaat God zijn weg. Als het zijn plan is, komt het goed.'

'Durf te stoppen als iets niet blijkt te werken. We hebben tweemaal initiatieven gestaakt (kinderwerk in de wijk, buurtmaaltijden) tot we ons richtten op de netwerken van gemeentelieden. Die laatste werkwijze bleek te passen bij onze context.'

'Laagdrempeligheid was niet de focus als het ging om de inhoud. Goed voedsel is belangrijk. Het maakt niet direct uit of je het evangelie in eenvoudige of mooie woorden vertelt. Als je het maar doet vanuit geloof en liefde voor Jezus. Dan maakt God de woorden geschikt.'

'Schakel mensen in, investeer daarin. Niet consumeren maar participeren, is het devies. Dat is ook belangrijk vanuit de gemeenschapsvorming.'

'Vergeet de leden van de moedergemeente niet. Zij hebben met hun investering de ontwikkeling van de pioniersplek mede mogelijk gemaakt.'

en 3-tallen
elke hoop er in je
op je zou willen
oen?

